

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDEAvdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Malmö universitet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska.
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Lärosätets personal inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) har tillfredsställande vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Lärarna erbjuds kompetensutveckling inom pedagogisk, ämnesmässig och professionsrelaterad utbildning, vilket bedömargruppen ser positivt på. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att omsätta sina planer med rekryteringar inom området för att säkerställa kompetens på lång sikt. För inriktningen svenska bedöms de personalmässiga förutsättningarna vid lärosätet vara goda. De flesta lärarna är disputerade och tillsvidareanställda, och kompetens finns i både svenska och litteraturvetenskap. Även den ämnesdidaktiska kompetensen bedöms vara god. Många disputerade och odisputerade lärare är involverade i VFU, och de flesta lärarna har relevant yrkesexamen.</p> <p>Inom UVK finns det en vetenskaplig miljö som forskar inom olika forskningsnätverk och forskningsprogram. Lärosätet har ett pågående utvecklingsarbete för att förstärka forskningsanknytningen. Bedömargruppen vill rekommendera lärosätet att tydliggöra UVK som huvudområde inom den vetenskapliga forskningen. Den professionsrelaterade kompetensen bedöms som tillfredsställande, vilket stöds av ett upparbetat samarbete med partnerskolorna. Sambandet mellan forskning och utbildning finns i dag, men bör stärkas ytterligare inom UVK. För inriktningen svenska arbetar lärosätet medvetet med att utveckla utbildningsmiljön, och till exempel kommer engelska att inkluderas. Forskarmeriterade lärare deltar i utbildningen, vilket ger möjligheter att knyta samman forskning och professionsutbildning. Vidare bidrar forskarskola och forskningsprogram till att studenterna har tillgång till aktuell forskning.</p> <p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.</p> <p>Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Utformningen av svenskämnets kurser ger en tydlig progression med successiv fördjupning, och krav ställs på att uppgifter knyts till relevanta teoretiska perspektiv, vilket ger god förberedelse inför skrivandet av det självständiga arbetet. Bedömargruppen anser att studenterna får möjligheter att uppnå de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen och ser</p>

positivt på den genomgående tanken att ämneskunskaper och ämnesdidaktik integreras och fördjupas successivt under utbildningens gång.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Målet berörs inom UVK-kurserna som lärandemål. Det finns en progression inom UVK-kurserna kopplat till lärandemål, läraktiviteter och examination, vilket utvecklar studenternas kunskap för måluppfyllelse. De två självständiga arbetena på grundnivå respektive avancerad nivå anknyter till varandra, vilket ger möjligheter till fördjupning, men trots det finns brister i en del av de självständiga arbetena när det gäller bland annat tydlighet, systematik och reflektion. Lärosätet arbetar systematiskt med vetenskapsteori och forskningsmetoder under utbildningens gång, och man använder olika former av läraktiviteter och examination. Bedömningen görs dock med viss reservation på grund av brister i en del av de självständiga arbetena och att kvantitativa metoder behöver stärkas mer inom UVK. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att fokusera mer på teori- och metoddelarna av utbildningen och ställa tydliga krav på dessa i de självständiga arbetena.

Målet om att kritiskt och självständigt ta tillvara och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inom UVK men säkerställs inte inom inriktningen svenska. Det finns en progression inom UVK, där studenterna ska systematisera och reflektera, och kravet ökar under följande UVK-kurser. Bedömargruppen anser att lärosätet i självvärderingen visar att man arbetar medvetet för att uppfylla examensmålet och den tydliga progressionstanken har potential att ge studenterna en stabil grund att stå på. Det finns dock brister i hur man säkerställer fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Lärosätet har som ambition att det självständiga arbetet ska bidra till måluppfyllelse, men i nuläget är det övriga examinationsuppgifter som skriftliga analyser och seminarier som ligger till grund för säkerställandet av måluppfyllelsen inom UVK. Det bekräftas för inriktningen svenska där de självständiga arbetena brister. För att säkerställa måluppfyllelse av fördjupad förmåga rekommenderar bedömargruppen lärosätet att i ännu högre grad fokusera på förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Lärosätet pekar på trepartssamtalet som en viktig del i säkerställandet av måluppfyllelse. VFU-kurserna utformas individuellt för att studenten ska nå måluppfyllelse genom kurserna, vilket bedömargruppen ser positivt på. Bedömargruppen menar samtidigt att lärosätet behöver säkerställa att studenterna examineras i samtliga ämnen under sin VFU. Bedömargruppen menar också att lärosätet behöver undersöka möjligheten att förlägga VFU vid en tidpunkt som gynnar studenternas tillämpning av sina ämneskunskaper. I utbildningen vävs ämne och ämnesdidaktik samman, och olika slags läraktiviteter ger studenterna tillfällen att tillägna sig didaktisk kunskap, inklusive metodik. Lärosätet ställer krav på att studenterna kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning samt koppla den till ämnesdidaktisk teori. Bedömargruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Lärosätet hänvisar måluppfyllelsen till lärandemålen i UVK-kurser där studenterna bland annat ska kunna visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra bland annat utveckla

undervisning genom till exempel analys av en utvärdering. Måluppfyllelsen säkerställs till stor del genom muntliga redovisningar, men även här spelar trepartssamtalet en stor roll. I en specialpedagogisk kurs sker en koppling till studentens ämne, för att på bästa sätt kunna stimulera varje elevs lärande och utveckling. Studenterna förbereds också för en skola med språklig och kulturell mångfald, vilket bedömargruppen anser är viktiga ämnesdidaktiska områden för att studenterna ska kunna stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls. Bedömargruppen finner utformningen och arbetssätten för att säkerställa examensmålet som väl organiserat. Arbetet med att uppnå målet inriktas enligt självvärderingen till stor del mot att studenternas förmåga att göra bedömningar fördjupas, utifrån vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter. Utifrån studier av skolans uppdrag, styrning och organisation ges exemplet där studenten problematiserar ett etiskt dilemma inom ramen för ett grupparbete. Svenskämnet i sig berör målet på olika sätt, vilket också lärandemålen i svenska vid lärosätet visar, då krav ställs att studenter gör bedömningar och tar ställning. Samhälleliga och etiska aspekter berörs, där till exempel hållbar utveckling kan behandlas om studenten väljer detta perspektiv framför jämställdhet eller andra värdegrundsfrågor. Lärosätet visar att man arbetar på ett genomtänkt sätt med uppfyllelsen av målet och strävar tydligt efter att ytterligare utveckla arbetet med de områden som det omfattar.

Bedömargruppen anser att jämställdhetsperspektivet är väl förankrat i utbildningens innehåll. Lärosätet har en plan för att verka för att perspektivet behandlas systematiskt, vilket bedömargruppen ser positivt på. Jämställdhetsperspektivet ingår i flera av UVK:s kurser. Perspektivet examineras muntligt och skriftligt. Jämställdhetsperspektivet beaktas och behandlas även i både svenska och litteraturvetenskap, och det ger studenten redskap att hantera jämställdhetsfrågor i undervisningen. Bedömargruppen noterar att perspektivet synliggörs även i lärandemål för VFU.

Det finns ett kvalitetssäkringssystem på fakultetsnivå som inbegriper principer om utformning, genomförande och examination, studentinflytande och samverkan med externa partner samt jämställdhet. Det framgår att kursvärderingar görs i anslutning till varje kurs och information om värderingen kommer upp på webbplatsen för programnivå. Vid intervjuerna framkommer att kursutvärderingarna är levande dokument som används i kvalitetsförbättrande syfte. Inriktningen svenska följs även upp med bland annat skriftliga "på plats-utvärderingar" med efterföljande samtal. För de studenter som får svårigheter vidtas adekvata åtgärder. Bedömargruppen gör bedömningen att uppföljning, åtgärder och återkoppling sker systematiskt.

Lärosätet har genomfört telefonintervjuer med studenter som avbrutit utbildningen. I kurser som uppfattas som särskilt svåra organiseras stöd enligt en särskilt utarbetad stödmodell, och studenter som inte har klarat studierna i de inledande kurserna följs upp. Tillgång till skrivverkstad och matematikverkstad finns vid behov för studenter, och studenter som fångas upp genom Early Alert, hänvisas dit.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Lärosätet har enligt självvärderingen en policy för studentinflytande som vägleder arbetet inom ämneslärarprogrammet. Ett samarbete med studentkåren bedrivs för att informera och engagera

studenter samt sprida kunskap om vilka möjligheter till inflytande över utbildningen som finns. Lärosätet tar också enligt självvärderingen ett aktivt ansvar för att få fler studenter att engagera sig, eftersom det har visat sig att många studenter inte vetat om hur de kan utöva inflytande över sin utbildning. Denna brist på information framkommer också vid intervjuerna med lärosätets representanter, och därför rekommenderar bedömargruppen starkt en ökad information om hur studenter faktiskt kan påverka sin utbildning inom organisationen. För inriktningen svenska har studenten möjligheter att påverka utbildningen, bland annat under kursens gång, men svårigheter finns även här när det gäller att engagera studenter. Ett skäl som framkommer är den begränsade undervisningstiden, ofta fyra timmar per vecka. Eftersom kontaktytan är begränsad är det svårt för lärosätet att öka engagemanget.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Aktuella utvecklingsprojekt som redovisas i självvärderingen är medverkan av skickliga yrkeslärare i högskoleförlagda kurser samt att knyta studenternas självständiga arbeten till skolornas verksamhet. Det anordnas regelbundet arbetsmarknads- och inspirationsdagar enligt vad som framkommer vid självvärderingen. Enligt bedömarna är det i första hand utbildningens samverkan med yrkeslivet inom partnerskolor som förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv. För inriktningen svenska samverkar man med övningskolor och verksamma lärare. Nästan all VFU görs på samma skola, vilket har många fördelar, men bedömargruppen vill också påtala nackdelarna i och med att studenterna inte får erfarenhet från olika skolors verksamhet och skiftande förutsättningar. Bedömargruppens uppfattning är ändå att svenskämnet utformning vid lärosätet bör ge studenten god beredskap i att undervisa i heterogena klassrum och möta förändringar i samhället, i synnerhet sådana som är kopplade till språkliga perspektiv på lärande. Samverkan sker inte med det omgivande samhället i övrigt, med externa aktörer såsom bibliotek och teater.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Graden av vetenskaplig kompetens bedöms vara tillfredsställande. Enligt självvärderingen utlystes under våren 2018 medel av fakulteten för att ytterligare stärka forskningsanknytningen i lärarutbildningen genom att låta adjunkter och seniora forskare gemensamt genomföra forskningsprojekt inom sin egen undervisning. 2017 startade den fakultetsfinansierade forskarskolan *Lärande i mångkulturella samhällskontexter*. Lärare i lärarutbildningen fungerar som handledare inom denna forskarskola.

Bedömargruppen ser utifrån lärartablerna en viss övervikt inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) när det gäller ämnen och ämnesdidaktik, vilket verkar ske på bekostnad av mer generella pedagogiska och didaktiska kunskaper. Ett utvecklingsområde för att ytterligare stärka

utbildningens kvalitet vore därför enligt bedömgruppen att öka andelen av forskare med sin huvudsakliga kompetens inom ämnena pedagogik och didaktik inom UVK.

Graden av professionsinriktad och pedagogisk kompetens bedöms vara tillfredsställande. Ett gott exempel bedömgruppen uppmärksammat är det samarbete som finns med partnerskolor inom UVK. Användandet av särskilt yrkesskickliga lärare från partnerskolorna stärker enligt bedömgruppen tillgången på lärare med aktuell professionserfarenhet. Handledare inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) genomgår en handledarutbildning, enligt självvärderingen. För skolor som medverkar som övningsskolor är utbildningen obligatorisk, vilket bedömgruppen tycker är ett bra sätt för att garantera kvalitet inom den delen av utbildningen. Bedömgruppen uppfattar också att utbildningen följs upp systematiskt och de flesta av de undervisande lärarna har ämneslärarexamen, vilket bedöms främja utbildningens kvalitet.

Graden av den sammantagna kompetensen på kort och lång sikt bedöms som tillfredsställande. Inom den kompetensutveckling som erbjuds inom lärosätet ryms bland annat pedagogisk, ämnesmässig och professionsrelaterad utbildning. Medieverkstaden fungerar som stöd för lärarnas pedagogiska utveckling av digitala former för lärande, och särskilda satsningar på kompetensutveckling genomförs utifrån behov.

Bedömgruppen anser att alla dessa satsningar är bra strategier för att säkerställa lärarnas möjligheter att utvecklas inom sina lärarroller.

Trots kommande omfördelningar av disputerad personal mellan de olika lärarprogrammen och redan gjorda rekryteringar, har behov av ytterligare rekryteringar identifierats som en konsekvens av pensionsavgångar och en ökande andel forskande personal. Sammanlagt tio rekryteringar inom området pedagogik och utbildningsvetenskap är planerade, vilket enligt bedömgruppen är positivt för att säkerställa kvaliteten och för att ytterligare stärka de mer allmänna pedagogiska och didaktiska inslagen inom UVK.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet ger flera exempel på flervetenskapliga och praxisnära vetenskapsområden med forskningsmiljöer inom utbildningsvetenskap. Lärarna forskar, deltar i olika forskningsnätverk och forskningsprogram. Bedömgruppen ser det som positivt att lärosätet sedan 2016 bedriver ett utvecklingsarbete för att förstärka forskningsanknytningen i utbildningen med stöd av en professor i utbildningsvetenskap. Bedömgruppen rekommenderar lärosätet att i det arbetet öka medverkan från forskare från det pedagogiska och didaktiska kunskapsområdet inom UVK, eftersom det finns en viss obalans gentemot stora inslag av ämnesdidaktiker inom UVK.

Bedömgruppen uppfattar att det finns ett tydligt fokus på en professionsinriktad miljö vid lärosätet, vilket ytterligare stöds av att det finns ett väl upparbetat samarbete med partnerskolorna. Dessutom undervisar adjunkter med insikt i den pågående skolverksamheten vid utbildningen. Sammantaget bidrar detta till att utbildningen präglas av en tydlig koppling till professionen. Upplägget på utbildningen ger studenterna goda förutsättningar att utveckla en professionell identitet, ämnes- och

ämnesdidaktisk kunskap, ett demokratiskt ledarskap och en förmåga att medverka till skolutveckling, enligt bedömaregruppen. Studenterna har sin huvudsakliga placering under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) på samma partnerskola, vilket enligt självvärderingen bland annat underlättar fördjupningar i professionsutvecklingen.

Det finns enligt bedömaregruppen ett nära samband mellan forskning och utbildning vid lärosätet. Men bedömaregruppen bedömer ändå att det sambandet ytterligare bör förstärkas genom att tydligare informera studenterna om hur sambandet rent konkret kommer till uttryck.

Ett kollegialt samarbete i lärarlag och med partnerskolor ger enligt bedömaregruppen goda förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Självvärderingen och intervjuerna ger exempel på läraktiviteter där studenterna tillägnar sig förmågan att analysera undervisning på vetenskaplig grund. Lärosätet har också startat forskarskolan *Lärande i mångkulturella samhällskontexter* vilket bedömaregruppen anser har positiv betydelse för utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Enligt självvärderingen berörs målet i kurserna I, II och IV inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). I den integrerade UVK:n i programmets samtliga förstaämnen är ett lärandemål att "kritiskt diskutera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för lärarprofessionen". Detta borgar enligt bedömarna för att studenterna får förståelse om detta. Bedömaregruppen bedömer att det finns progression mellan UVK-kurserna, lärandemål, läraktiviteter och examination, vilket stödjer studenternas utveckling av kunskap för att nå målet. UVK-kurserna har enligt lärosätet reviderats under 2017 och 2018 för att stärka forskningsanknytningen och förtydliga kopplingen till examensmålen. Självvärderingen ger flera exempel på kopplingen mellan lärandemål och examinationsformer. Bedömaregruppen finner därför att lärosätet når måluppfyllelse.

Lärosätet uttrycker i självvärderingen att för liten vikt läggs på forskningsmetoder, vilket särskilt i relation till att lärosätet uppmärksammar kvantitativ metod som ett utvecklingsområde. Bedömaregruppen delar lärosätets uppfattning att ett större fokus på forskningsmetoder, särskilt kvantitativ metod, är ett utvecklingsområde inom UVK.

Ytterligare ett utvecklingsområde enligt lärosätet är att ge stöd och struktur åt studenternas lärande. Bedömaregruppen instämmer i det. Under intervjuerna framkom att ett annat sätt att stödja är att stärka studenternas metodologiska förståelse och metodkunskap där vetenskapsteori och kvantitativa metoder får större fokus. Lärosätet har infört kursen *Vetenskap och beprövad erfarenhet*, vilket bedömaregruppen anser visar att lärosätet har en strävan att vid behov vidta åtgärder.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Progressionen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) beskrivs i självvärderingen. I den första UVK-kursen *Pedagogisk ledarskap, sociala relationer och konflikthantering* ska studenten kunna lyfta samband, systematisera och reflektera på en grundläggande nivå. Kraven på att visa ett kritiskt förhållningssätt och självständighet ökar med följande UVK-kurser.

Genom ett nära samarbete mellan den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), UVK och ämnesstudierna samt försöksverksamheten med partnerskolor pågår ett arbete för att det självständiga arbetet ska kunna bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämne, ämnesområde och ämnesdidaktik. En av examinationsuppgifterna är en skriftlig analys av en filmad undervisningssekvens. Analysen ska underbyggas med relevant teori hämtad från kurslitteraturen, vilken bearbetas i föreläsningar och seminarier.

I kurs II, *Skola, värdegrund och samhälle/Skolans organisation och värdering*, ska studenterna samla in lokala styrdokument på partnerskolan, för en analys som ska bli grunden för slutsatser om verksamheten. Studenterna bearbetar och systematiserar materialet i seminarier och examineras med en skriftlig analys av skolverksamheten. För betyget godkänd krävs att analysen relaterar till nationella styrdokument och sätts in i ett internationellt och historiskt sammanhang. Enligt bedömargruppen finns det goda möjligheter för studenterna att inom UVK uppfylla målets samtliga delar tack vare utbildningens upplägg och tydliga fokus på progression.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

VFU-kurserna utformas individuellt för att anpassas till den enskilda studentens yrkesutveckling. VFU-handledaren tar ansvar för att i samråd med lärosätet lägga upp kursen utifrån studenternas starka och svaga sidor i relation till kursens lärandemål och utifrån den bedömning av studenterna som gjorts i tidigare kurs. Studenterna ska genomföra VFU i samtliga ämnen, men examineras i sitt förstaämne. Bedömargruppen anser utifrån intervjuerna att lärosätet uppfyller ambitionen om att studenterna examineras i sitt förstaämne. När det gäller studenternas möjligheter att genomföra VFU i sina samtliga ämnen framkommer däremot motstridiga uppgifter. Att bättre tillhandahålla studenternas möjlighet att få träning inom fler av sina ämnen är därför ett viktigt utvecklingsområde.

Enligt bedömargruppen är det en styrka att handledaren vid partnerskolan följer studenten under hela utbildningstiden. Treparsntssamtalet med handledaren, studenten och den ansvariga läraren vid lärosätet är en nyckelfunktion som utpekats med stöd i den interna skriften *På väg mot läraryrket*. Skriften beskriver kursernas lärandemål och kvalitetsnivåer som handledaren och ansvarig lärare vid

lärosätet bedömer när det gäller ämneskunskande och ämnesdidaktisk kompetens. Kvalitetsnivåerna, som uttrycks i både text och matris, är kriterier för bedömning.

Studenten ska under trepartssamtalet kunna motivera och exemplifiera sitt undervisningsupplägg och sin metodik utifrån lärandeteorier och ämnesdidaktiska teorier och begrepp. Successivt ska studenten sedan bland annat koppla sin undervisning till elever med olika och särskilda behov, till elever med annat förstaspråk, till elevers tidigare kunskaper, vara lyhörd och flexibel i undervisningssituationer, uppvisa en bred repertoar av metoder och arbetsformer och skapa en flerstämmig lärandemiljö

I självvärderingen redogörs hur målet uppfylls i utbildningens VFU-kurser, och i beskrivningen av VFU-kursernas innehåll syns en tydlig progression enligt bedömargruppen. Kravet att undervisningen ska vara vetenskapligt underbyggd är en genomgående tråd i självvärderingen. Höga krav ställs på studenternas ämneskunskaper samt deras teoretiskt förankrade didaktiska och ämnesdidaktiska bedömningar. Bedömargruppen anser att betoningen på goda ämneskunskaper, kravet på att kunna ge kvalitativ respons och bedömning samt utvecklingen av flerstämmiga lärmiljöer förtjänar särskild uppmärksamhet som goda exempel i utbildningen.

Däremot finner bedömargruppen att det utifrån intervjuerna är av stor vikt att förbättra rutinerna för att säkerställa att studenterna under sin VFU får möjlighet att undervisa i nivå med de ämneskunskaper de har fått inom utbildningen. Var i utbildningen VFU läggs in påverkar den möjligheten, och därför rekommenderar bedömargruppen att ett sådant arbete påbörjas. Målet med ett sådant arbete skulle vara att bättre anpassa graden av studenternas ämneskunskaper till de kurser som studenterna kommer att undervisa i under sin VFU.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

I kursen *Lärande, bedömning och utvärdering*, ska studenterna kunna presentera och analysera en utvärdering och värdera dess möjligheter och begränsningar. Kursen examineras muntligt i samarbete med andra studenter med krav på beskrivning och analys av den valda utvärderingen samt en diskussion om utvärderingens möjligheter och begränsningar.

Kurs IV, *Specialpedagogiska perspektiv på utveckling och lärande*, behandlar utvärdering och utveckling av lärandesituationer för varje elevs lärande och utveckling. Som ett gott exempel kan bedömargruppen notera att den eventuella kopplingen mellan läs- och skrivsvårigheter respektive matematiksvårigheter och lärande på ett andraspråk behandlas i den här kursen. Kursen examineras dels muntligt genom att studenten redovisar en pedagogisk utredning som presenteras i ett seminarium, dels skriftligt genom en individuell text. Den pedagogiska utredningen kommer enligt självvärderingen att ersättas med en kartläggning, något som bedömargruppen ser positivt på.

Även två VFU-kurser, II/III och sista UVK-kursen, nämns som särskilt relevanta för måluppfyllelse. Kurserna behandlar analys- och reflektionsförmåga samt kommunikativt och demokratiskt ledarskap. Under de här VFU-kurserna ska studenterna på olika sätt visa sin förmåga. Några exempel på detta

är att studenterna förväntas använda ett professionellt språk om lärande och utveckling, vilket bedömargruppen vill framhålla som ett gott exempel. Studenterna ska också kunna hantera oförutsägbara situationer, med utgångspunkt i vetenskapliga perspektiv och utifrån egna erfarenheter redogöra för hur den egna undervisningen kan utvecklas samt dra slutsatser om mönster i verksamheten.

Utvärdering av undervisning behandlas i UVK-kurs III där studenterna ska kunna presentera en lokal, nationell eller internationell utvärdering utifrån dess betydelse för den lokala skolnivån.

Examinationen sker genom muntliga posterpresentationer. Bedömargruppen finner den generella utformningen av progressionsprocessen som god. Men bedömarna vill uppmärksamma att flera av de examinerande momenten bara redovisas muntligt. Därför bör lärosätet se över genomförandet av examinationerna för att bättre kunna säkerställa resultatet av progressionen.

Redovisningen av VFU sker enligt självvärderingen på samma sätt som för det föregående examensmålet, genom trepartssamtal efter bedömningskriterier som finns i skriften *På väg mot läraryrket*. I trepartssamtalet ska studenterna använda andras beprövade erfarenhet för att formulera slutsatser om hur den egna undervisningen ska kunna utvecklas. Studenterna sätter i detta samtal den egna undervisningen i relation till teoretiska perspektiv och styrdokument samt granskar kritiskt alternativa tillvägagångssätt för sin fortsatta undervisning.

I den sista VFU-kursen krävs att studenterna med hög grad av självständighet identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen, för att eleverna ska få förutsättning att lära och utvecklas i en trygg och utvecklande läromiljö. Strategier baserade på vetenskaplig grund och ett prövande förhållningssätt blir utgångspunkt i utvärderande samtal om den egna undervisningen. Genom kursens gång visar studenterna förmåga att föra konstruktiva samtal om den pedagogiska verksamheten med skolans aktörer. Studenten använder handledaren och andra lärare som samtalspartner för att utvärdera och utveckla sin undervisning och tar aktivt del av arbetslagets löpande arbete. Ovanstående förfarande anser bedömargruppen är ett tillfredsställande sätt att arbeta mot måluppfyllelse.

I trepartssamtalet visar studenterna förmåga att utvärdera och utveckla sin undervisning och pedagogisk verksamhet genom att ställa upp hypoteser om konsekvenser av olika ageranden, samt förklara och motivera sina val och överväganden med stöd i andras systematiserade erfarenheter. Bedömargruppen finner metoden att organisera utbildningen för att uppnå målet som välmotiverat och välfungerande i strävan mot en progression i studenternas lärande. Enligt bedömargruppen är ett utvecklingsområde i relation till målet att de flesta av examinationerna baserar sig på muntliga redovisningsformer. Lärosätet bör särskilt förbättra förutsättningarna för skriftlig dokumentation, för att bättre underlätta och säkerställa de enskilda studenternas möjligheter till progression.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt
Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Arbetet med att uppnå målet inriktas enligt självvärderingen till stor del mot att studenternas förmåga att göra bedömningar fördjupas, utifrån vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter. Utifrån studier av skolans uppdrag, styrning och organisation ges exemplet där studenterna problematiserar ett etiskt dilemma inom ramen för ett grupparbete. Det etiska dilemmat presenteras och diskuteras i ett seminarium där studenternas förmåga att värdera examineras. Grupparbetet följs av en individuellt skriven analys, där skolans organisation och värdegrund ska genomlysas i relation till de grundläggande demokratiska rättigheterna samt till maktordningar som genus, klass och etnicitet. För godkänt resultat krävs bland annat att sambandet mellan skolans värdegrund och de grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheterna samt till maktordningar som genus, klass och etnicitet diskuteras med stöd av teorier. Bedömargruppen finner utformningen och arbetssättet för att säkerställa måluppfyllelse som väl organiserat, vilket borgar för en undervisning av hög kvalitet. I relation till examensmålet uppmärksammar samtidigt bedömargruppen vikten av tydliga rutiner för stöd och hjälp till studenter som har svårigheter att nå det specifika examensmålet. Skälet är att de flesta examinationsformerna för att nå målet baserar sig på relativt avancerade förmågor hos den enskilda studenten om att kunna analysera komplexa samband. Bedömargruppen ser därför sådana rutiner för detta examensmål som särskilt viktiga.

Under VFU ska studenterna enligt självvärderingen ta initiativ till att diskutera värdegrundsfrågor och etiska förhållningssätt. I det examinerande seminariet ska studenterna redogöra för hur personliga värderingar, värdegrundsfrågor och etiska överväganden påverkar studenternas undervisning. I den sista VFU-kursen förutsätts att studenterna är medvetna om maktstrukturer och försöker hitta hållbara lösningar.

Bedömargruppen finner dessa intentioner som väl förankrade och välgrundade, men ställer sig undrande till hur utbildningen säkerställer att dessa frågor verkligen tas upp samt dokumenteras under VFU annat än genom de trepartssamtal som genomförs. Bedömargruppen ser därför dokumentation under VFU i relation till detta examensmål som ett utvecklingsområde.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Bedömningsområdet jämställdhet beaktas enligt självvärderingen på flera olika sätt i utbildningen. Exempelvis behandlas frågor om makt och kön under studenternas VFU, och i intervjuerna framkom att jämställdhetsperspektivet är en del av examinationen inför VFU:n. Jämställdhetsperspektivet ingår som bedömargruppen uppfattat det i flera av programmets kurser samt examineras och utvärderas på olika sätt både muntligt och skriftligt, i grupp eller enskilt. Enligt självvärderingen är syftet att studenterna successivt ska öva upp sin förmåga att tillämpa ett genusperspektiv som analysverktyg i sin undervisning. Bedömargruppen bedömer det som ett systematiskt sätt för studenterna att tillföra perspektivet i sin undervisning.

Jämställdhet berörs även i utvärderingar på central nivå genom lärosätets nya kvalitetssäkringssystem. Med ett nytt kvalitetssäkringssystem vill lärosätet verka för att perspektivet behandlas systematiskt, det vill säga att det ska undersökas, analyseras, åtgärdas och följas upp. Som grund för programnämndens arbete har en handlingsplan tagits fram i samarbete med studentkåren.

Lärosätet beskriver följaktligen att jämställdhet är viktigt och att det finns med som perspektiv i flera av UVK-kurserna. Däremot ges det enligt bedömargruppen inga mer konkreta exempel på hur detta diskuteras mellan lärare eller förmedlas till studenter, så att de kan visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv. Fram till hösten 2018 har det inte funnits någon utvecklad systematik för att följa upp jämställdhetsfrågor med relevans för utbildningen. Fakultetens nya kvalitetssäkringssystem kan enligt bedömargruppen bidra till att skapa en systematik för att undersöka, analysera, åtgärda och följa upp risken för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter utifrån diskrimineringsgrunderna (där kön är en).

Sammantaget anser bedömargruppen att jämställdhetsfrågor är en integrerad del av utbildningen genom att det finns kursmål som svarar mot jämställdhetsperspektivet i de flesta av programmets kurser. Lärosätet framhåller i självvärderingen jämställdhetsarbetet som en styrka som synliggörs och initieras i det utbildningsnära kvalitetsarbetet. Bedömargruppen uppfattar att det finns en god potential i arbetet, som började systematiseras 2018, och att utformningen av perspektivet i utbildningen genom kursmål är godtagbar.

En treårig kompetensförsörjningsplan har upprättats för att säkerställa en adekvat lärarkompetens, och som samspelar med institutionernas verksamhetsplan och budget. Rutinerna som redovisas bedöms av bedömargruppen som relevanta.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I självvärderingen redogörs för hur en systematisk kvalitetssäkring fungerar på olika nivåer. För lärosätet som helhet finns ett ramverk för kvalitetsarbete som bedömargruppen uppfattar som genomtänkt och adekvat. I det ingår ett kvalitetssäkringssystem på fakultetsnivå som inbegriper principer om utformning, genomförande och examination, studentinflytande och samverkan med externa partner samt jämställdhet. En fakultetsdialog under ledning av dekanen genomförs varje år, där strategier för kompetensförsörjning behandlas.

För ämneslärarprogrammet finns en programnämnd och en programsamordnare med samlande funktion och tydliga uppdrag. Som ett positivt exempel på kvalitetsarbete vill bedömarna framhålla programnämndens utskottsarbete under 2018. Arbetet bedrevs under ledning av en internationell forskare, för att säkerställa det lokala examensmålet om sambandet mellan ämnesspecifikt språk och elevers kunskapsutveckling.

Det framgår att kursvärderingar görs i anslutning till varje kurs och information om värderingen kommer upp på programmets webbplats. Vid intervjuerna framkommer att kursutvärderingarna är levande dokument som används i kvalitetsförbättrande syfte. Lärosätet ger i självvärderingen exempel på att utvärderingar har visat behov av att knyta ett stabilt lärarlag till varje kurs.

Lärosätet har också anordnat ett studentforum för att samla upp åsikter från studenterna som ett komplement till kursutvärderingarna som haft låg svarsfrekvens. Enligt självvärderingen följs utbildningsmiljön systematiskt upp i en programnämnd, vilket bedöms som tillfredsställande.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Genom lärosätets analys av genomströmningsstatistik konstaterar bedömaregruppen att avhoppet mestadels sker under det första studieåret, och ofta kopplat till studenter med låga gymnasiebetyg. Lärosätet har även genomfört telefonintervjuer med studenter som avbrutit utbildningen. I kurser som uppfattas som särskilt svåra organiseras stöd enligt en särskilt utarbetad stödmodell, och studenter som inte klarat studierna i de inledande kurserna följs upp genom att använda en modell kallad Supplementary Instruction. Det innebär att studenter med dokumenterade svårigheter med att klara av de inledande kurserna varnas genom ett automatiserat system kallat Early Alert.

Tillgång till skrivverkstad och matematikverkstad finns vid behov för studenter och det är dit studenter hänvisas som fångas upp genom Early Alert. Bedömaregruppen finner dessa systematiserade rutiner som goda för att hjälpa studenter och förhindra avhopp. Sammantaget uppfattar bedömarna att lärosätet visar en medvetenhet om vikten av uppföljning för att kunna ge studenterna de verktyg de behöver för att kunna genomföra sin utbildning.

Arbetsuppgifter kopplade till studenternas genomströmning var enligt självvärderingen tidigare utplacerad på flera personer, men har nu sammanfogats i en tjänst. Detta är positivt enligt bedömaregruppen, eftersom målet är att hjälpa studenterna till en mer sammanhållen väg genom utbildningen. Det är enligt självvärderingen programnämnden som analyserar statistik över genomströmning och prestationsgrad samt föreslår åtgärder. För att komma tillrätta med avhopp som sker i samband med den första VFU-kursen ordnas möten mellan nya och äldre studenter. Bedömaregruppen finner detta som en god ordning för att hjälpa och stödja studenterna i deras utbildning.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärosätet har enligt självvärderingen en policy för studentinflytande som vägleder arbetet inom ämneslärarprogrammet. I den framkommer det att studenten kan kontakta kurslärare och delta i kursutvärderingar. Studenternas kursutvärderingar och läroverksamhetens analys sammanställs till en kursrapport, som publiceras i anslutning till kursplanen. Svarsfrekvensen i kursutvärderingarna varierar och är inte alltid så hög, men enligt beslut av dekan ska kursrapporter skrivas ändå. Ett exempel som nämndes under intervjun på en konkret åtgärd till följd av studentinflytande är en förändring av examinationsform.

Andra möjligheter till inflytande som nämns är att vända sig med synpunkter till de studenter som finns representerade i programnämnden, eller att kontakta studentkåren. Ett samarbete med studentkåren bedrivs för att informera och engagera studenter samt sprida kunskap om vilka möjligheter till inflytande över utbildningen som finns. Ett annat samarbete inleddes läsåret 2018/19

mellan programnämnden och studentkåren för att organisera ett studentforum som väljer representanter till nämnden. Vid studentklagomål följer fakulteten en handläggningsordning med beslutade rutiner och handlingsplan. Både formativa och summativa kursutvärderingar görs som sedan följs upp på olika sätt, och förslag till åtgärder ges och sammanställs i kursrapporten. I slutet av utbildningen görs en exitenkät med 32–44 procents svarsfrekvens. Även en alumnenkät genomförs med två års mellanrum. Bedömargruppen finner rutinerna och policy som väl genomarbetade och adekvata för att möjliggöra studentinflytande.

Studenterna har enligt självvärderingen och vad som framkommer vid intervjuerna en möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Lärosätet tar också enligt självvärderingen ett aktivt ansvar i att få fler studenter att engagera sig, eftersom det visat sig att många studenter inte vetat om hur de kan utöva inflytande över sin utbildning. Denna brist på information framkommer också vid intervjuerna med lärosätets representanter, och därför rekommenderar bedömargruppen starkt en ökad information om hur studenter faktiskt kan påverka sin utbildning inom gällande organisation.

Lärosätet ger i självvärderingen exempel på hur de tar ett gemensamt ansvar med studentkåren om att införa rutiner för rekrytering av studentrepresentanter, vilket enligt bedömargruppen visar på att lärosätet värdesätter studentinflytande. Informella samtal under kursernas gång verkar också ske utifrån vad som framkommer vid intervjuerna. Studenternas synpunkter på utbildningen samlas in genom kurs- och programutvärderingar. Resultaten av dem publiceras på webbplatsen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet ingår enligt självvärderingen ett ramavtal mellan kommunala och fristående skolor och andra lärosäten i regionen. Representanter för de olika intressenterna diskuterar frågor om den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), praktiktäna forskning med mera, vilket är en god grund för samverkan inom utbildning enligt bedömargruppen. Aktuella utvecklingsprojekt som redovisas i självvärderingen är medverkan av skickliga yrkeslärare i högskoleförlagda kurser och att knyta studenternas examensarbeten till skolornas verksamhet. Bedömargruppen vill understryka att om lärare från regionens skolor ska engageras i högskoleförlagda kurser, så måste utbildningen säkerställa att den akademiska nivån garanteras

Det anordnas regelbundet arbetsmarknads- och inspirationsdagar, enligt självvärderingen. I första hand är det enligt bedömarna utbildningens samverkan med yrkeslivet inom partnerskolor som förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv. Kurserna inom VFU har enligt självvärderingen tre lärandemål som vardera uttrycker krav för utvecklingsområdena: analys- och reflektionsförmåga, ämneskunnskap och ämnesdidaktisk kompetens respektive kommunikativt och demokratiskt ledarskap. Dessutom följer ett fjärde mål som innebär att studenterna ska göra en självvärdering av sin professionsutveckling. För varje VFU-kurs finns texter och matriser i skriften *På väg mot läraryrket*, som konkretiserar kursernas lärandemål och bildar underlag för handledning och bedömning av studentens professionsutveckling. Bedömargruppen finner att hanterandet fungerar

väl och bidrar positivt till utbildningens kvalitet och bedömer särskilt skriften *På väg mot läraryrket* som ett bra redskap för att rusta studenterna inför arbetslivet.

Studenterna har också kursinslag med föreläsningar i lärosätets varje år återkommande internationella vecka, där internationella föreläsare medverkar enligt självvärderingen. I högskoleförlagda kurser sker samarbete med det omgivande samhället bland annat genom studiebesök och exkursioner. I kursen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) *Specialpedagogik, lärande och utveckling* förekommer exempelvis föreläsningar av medarbetare vid Specialpedagogiska myndigheten. I UVK-kursen *Pedagogiskt ledarskap, sociala relationer och konflikthantering* används en filmad intervju med lärare vid Teacher Education at Makerere University, Uganda. Sammantaget bedöms dessa aktiviteter bidra väl till utbildningens samverkan med det omgivande samhället.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Lärosätets personal har tillfredsställande vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Lärarna erbjuds kompetensutveckling inom pedagogisk, ämnesmässig och professionsrelaterad utbildning, vilket bedömargruppen ser positivt på. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att omsätta sina planer med rekryteringar inom området för att säkerställa kompetens på lång sikt.

Inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) finns det en vetenskaplig miljö som forskar inom olika forskningsnätverk och forskningsprogram. Lärosätet har ett pågående utvecklingsarbete för att förstärka forskningsanknytningen. Bedömargruppen vill rekommendera lärosätet att tydliggöra UVK som huvudområde inom den vetenskapliga forskningen. Den professionsrelaterade kompetens bedöms som tillfredsställande, vilket stöds av ett upparbetat samarbete med partnerskolorna. Sambandet mellan forskning och utbildning finns i dag, men bör stärkas ytterligare.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Målet berörs inom UVK-kurserna som lärandemål. Det finns en progression inom UVK-kurserna kopplat till lärandemål, läraktiviteter och examination, vilket utvecklar studenternas kunskap för måluppfyllelse. Bedömargruppen har noterat att det förekommer ett smalt fokus på forskningsmetoder, och bedömer därför att det är ett utvecklingsområde.

Målet om att kritiskt och självständigt ta tillvara och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Det finns en progression inom UVK, där studenterna ska systematisera och reflektera, och kravet ökar under följande UVK-kurser. Lärosätet har som ambition att det självständiga arbetet ska bidra till måluppfyllelse, men i nuläget är det övriga examinationsuppgifter som skriftliga analyser och seminarier som ligger till grund för säkerställandet av måluppfyllelsen.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Lärosätet pekar på trepartssamtalet som en viktig del i säkerställandet av måluppfyllelse. VFU-kurserna utformas individuellt för att studenten ska nå måluppfyllelse genom kurserna, vilket bedömargruppen ser positivt på. Bedömargruppen menar samtidigt att lärosätet behöver säkerställa att studenterna examineras i samtliga ämnen under sin VFU. Bedömargruppen menar också att lärosätet behöver undersöka möjligheten att förlägga VFU vid en tidpunkt som gynnar studenternas tillämpning av sina ämneskunskaper.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Lärosätet hänvisar måluppfyllelsen till lärandemålen i UVK-kurser där studenterna bland annat ska kunna visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra bland annat utveckla undervisning genom till exempel analys av en utvärdering. Måluppfyllelsen säkerställs till stor del genom muntliga redovisningar, men även här spelar trepartssamtalet en stor roll. I en specialpedagogisk kurs sker en koppling till studentens ämne, för att på bästa sätt kunna stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls. Bedömargruppen finner utformningen och arbetssätten för att säkerställa examensmålet som väl organiserat. Arbetet med att uppnå målet inriktas enligt självvärderingen till stor del mot att studenternas förmåga att göra bedömningar fördjupas, utifrån vetenskapliga, samhällsrelaterade och etiska aspekter. Utifrån studier av skolans uppdrag, styrning och organisation ges exemplet där studenten problematiserar ett etiskt dilemma inom ramen för ett grupparbete.

Jämställdhetsperspektivet ingår i flera av programmets kurser. Perspektivet examineras muntligt och skriftligt. Bedömargruppen anser att perspektivet är väl förankrat i utbildningen innehåll. Lärosätet har en plan för att verka för att perspektivet behandlas systematiskt, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Det finns ett kvalitetssäkringssystem på fakultetsnivå som inbegriper principer om utformning, genomförande och examination, studentinflytande och samverkan med externa partner samt jämställdhet. Det framgår att kursvärderingar görs i anslutning till varje kurs och information om värderingen kommer upp på webbplatsen för programmet. Vid intervjuerna framkommer att kursutvärderingarna är levande dokument som används i kvalitetsförbättrande syfte.

Lärosätet har genomfört telefonintervjuer med studenter som avbrutit utbildningen. I kurser som uppfattas som särskilt svåra organiseras stöd enligt en särskilt utarbetad stödmodell och studenter som inte har klarat studierna i de inledande kurserna följs upp. Tillgång till skrivverkstad och matematikverkstad finns vid behov för studenter, och studenter som fångas upp genom Early Alert, hänvisas dit.

Lärosätet har enligt självvärderingen en policy för studentinflytande som vägleder arbetet inom ämneslärarprogrammet. Ett samarbete med studentkåren bedrivs för att informera och engagera studenter samt sprida kunskap om vilka möjligheter till inflytande över utbildningen som finns. Lärosätet tar också enligt självvärderingen ett aktivt ansvar för att få fler studenter att engagera sig, eftersom det har visat sig att många studenter inte vetat om hur de kan utöva inflytande över sin utbildning. Denna brist på information framkommer också vid intervjuerna med lärosätets

representanter, och därför rekommenderar bedömargruppen starkt en ökad information om hur studenter faktiskt kan påverka sin utbildning inom organisationen.

Aktuella utvecklingsprojekt som redovisas i självvärderingen är medverkan av skickliga yrkeslärare i högskoleförlagda kurser samt att knyta studenternas examensarbeten till skolornas verksamhet. Det anordnas regelbundet arbetsmarknads- och inspirationsdagar enligt vad som framkommer vid självvärderingen. Enligt bedömarna är det i första hand utbildningens samverkan med yrkeslivet inom partnerskolor som förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Bedömargruppen anser att den vetenskapliga kompetensen är god eftersom majoriteten av lärarna som anges i lärartabellen är disputerade, varav en är professor. En kompetensförsörjningsplan finns för svenskämnet, och av självvärderingen framgår att ämneskompetensen förstärktes på olika sätt under våren 2019. Antalet lärare i litteraturvetenskap och litteraturredaktik är enligt lärartabellen begränsat i jämförelse med "svenska språket/svenska med didaktisk inriktning". Av intervjuerna framgår dock att fler lärare undervisar i litteraturvetenskap och litteraturredaktik än vad som står i lärartabellen och att nyrekryteringar har gjorts och görs.

Den professionsinriktade kompetensen framstår som god. Nästan samtliga lärare har ämneslärarexamen eller annan relevant lärarexamen, och under intervjuerna framkom det att man anställt en adjunkt med litteraturredaktisk inriktning och att ytterligare en adjunkt kommer att rekryteras. Även gästlärare med spetskompetens undervisar, och lärare från partnerskolor medverkar i didaktiska och metodiska moment. Endast en lärare har en tidsbegränsad anställning och alla övriga är tillsvidareförordnade, vilket bedömargruppen menar är positivt för långsiktigheten i utbildningen. Läsåret 2014/15 antogs 235 studenter med inriktning mot gymnasieskolan; tidigare läsår var det något färre studenter som antogs. Därmed anser bedömargruppen att antalet lärare står i proportion till utbildningens volym.

Bedömargruppen ser det som särskilt positivt att många både disputerade och odisputerade är involverade i verksamhetsförlagd utbildning (VFU), liksom att de flesta lärare har relevant yrkesexamen. VFU-lärare gör lektionsbesök och har samtal med student och handledare. Genom att VFU-läraren har ämneskompetens säkras lärosätet att ämne, ämnesdidaktik och VFU kan kopplas samman och blir en helhet för studenten.

Lärosätet säkerställer att det finns tid för kompetensutveckling, om än i begränsad omfattning: endast tio procent för adjunkter. Kompetensutvecklingen kan omfatta bland annat utbildning i pedagogik, och kurser erbjuds utifrån konstaterade behov. Exempelvis har alla VFU-lärare fått

utbildning i att bedöma VFU. Bedömaregruppen anser att man på lärosätet är medvetna om vikten av kompetensförsörjning på både kort och lång sikt, och att relevanta åtgärder vidtas. Som stöd för denna bedömning kan nämnas tid för kompetensutveckling och forskning som kan utökas med fakultetsanslag, en treårig kompetensförsörjningsplan och satsningar på att adjunkter och seniora forskare ska delta i gemensamma forskningsprojekt för att forskningsanknyta ämneslärarutbildningen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Av lärosätets självvärdering framstår utbildningsmiljön som något oklar, men tillsammans med uppgifter från intervjuerna framgår att den vetenskapliga och professionsinriktade miljön i stort är utvecklad, liksom sambandet mellan forskning och utbildning. Lärarnas forskning behandlar frågor som är mycket relevanta för ämneslärarutbildningen, exempelvis grammatik, litteracitet och retorik. Enligt självvärderingen bygger undervisningen på vetenskap och anknyter till aktuell forskning, vilket intervjuerna också bekräftar. Lärare fungerar exempelvis som handledare i forskarskolan Språk- och litteraturredaktör i medielandskapet. De deltar även i nationella literacy-nätverket SmDi och i Nordiskt nätverk för modersmålsdidaktik (NNMD) liksom i forskningsprogrammet LIC. Andra exempel på forskningssammanhang är forskarskolan Lärande i mångkulturella samhällskontexter och forskningsprogrammet Perspectives on literacy and inclusive subject teaching in a multilingual society. Seminarier i svenska ges regelbundet där pågående forskning presenteras. Dessa seminarier är öppna för anställda, också från andra ämnen. Till hösten 2019 inkluderas även engelska, vilket bidrar till att utveckla miljön och ökar internationaliseringen. Genom bland annat dessa vetenskapliga aktiviteter säkerställer lärosätet att studenterna får tillgång till aktuell ämnes- och ämnesdidaktisk forskning.

Som gott exempel vill bedömaregruppen peka på att forskarmeriterade lärare deltar i utbildningen, vilket ger möjligheter att knyta samman forskning och professionsutbildning. Lärosätet har också ett utvecklat kontaktnät med bland andra partnerskolor, och som ett utvecklingsområde anges i självvärderingen att ge utbildningen ytterligare forskningsanknytning i samarbete med dessa. På så sätt kan studenter involveras i forskningsverksamhet. Bedömaregruppen ser positivt på detta utvecklingsarbete.

Bedömaregruppens sammantagna bedömning är att lärosätet erbjuder en god utbildningsmiljö och arbetar på ett medvetet sätt för att utveckla den.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Utbildningens ämnesinriktade kurser delas in i de fyra kunskapsfälten språk, språkutveckling, texter och medier, och enligt underlaget finns en tydlig progression med successiv fördjupning. Ett exempel

på lärandemål som är kopplat till brett kunnande är: "[Studenten ska] kunna redogöra för vad som ur olika perspektiv kan avses med språk och språkutveckling samt med stöd av språkvetenskapliga termer diskutera språkutveckling i ett första- och andraspråksperspektiv". Olika teoretiska perspektiv behandlas, såsom strukturalistiska, generativa och funktionella. Ett annat exempel är lärandemålet: "[Studenten ska] kunna analysera och bedöma elevtexter i utvecklingsperspektiv" med krav på att använda adekvata textanalytiska begrepp. I litteraturvetenskap behandlas exempelvis ungdomslitteratur, film, tv-serier, spel och tecknade serier. Kurserna S7 och S8 är specifika för blivande lärare på gymnasieskolan, och de ger väsentligt fördjupade kunskaper om literacy och historiska perspektiv på litteratur. Båda kurserna anknuter till och fördjupar tidigare kurser. Lärandeaktiviteterna är varierade, till exempel föreläsningar, basgruppsövningar, seminarier och workshoppar. Också examinationen är varierad och sker exempelvis genom skriftlig salstentamen, skriftlig elevtextanalys, hemtentamen och litteraturseminarier.

I de självständiga arbetena finns exempel på ett brett urval av aktuell nationell och internationell forskning, som har tydlig anknytning till ämnesstudiernas huvudområde. Denna forskning får också stort utrymme. Tillämpningen av terminologi och begrepp visar att studenterna har fördjupad insikt i ämnesområdet. Fokus ligger på ämneskunskaper med tydlig yrkesanknytning. Samtidigt finns flera självständiga arbeten som inte uppfyller målet, knappt två femtedelar. Det finns dock genomgående krav på att studenterna knyter olika uppgifter till relevanta teoretiska perspektiv, och under utbildningens gång ska de läsa både avhandlingar och vetenskapliga artiklar. Bedömargruppen anser därför att målet säkerställs på andra sätt utöver de självständiga arbetena men rekommenderar lärosätet att stärka hur målet säkerställs i de självständiga arbetena.

Som gott exempel vill bedömargruppen lyfta några delar av utbildningen. Språkutveckling i ett första- och andraspråksperspektiv ingår redan i första svenskursen, vilket förbereder studenten på att undervisa i dagens heterogena klassrum med elever med skiftande språkliga behov. Andra exempel är att studenterna på grundnivå ska läsa en avhandling, och det ställs tydliga krav på att de ska använda metaspråk. Därigenom får studenterna tidigt i utbildningen träning i att både läsa och själva använda det vetenskapliga språk som de i slutet av utbildningen förväntas behärska.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Bedömargruppen menar att målet ovan uppnås, men att utbildningen i större utsträckning kan säkerställa att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder.

Under utbildningen behandlas olika forskningsmetoder. Enligt självvärderingen är man medveten om att kvalitativ metod oftast används, vilket har medfört ett större fokus på kvantitativa metoder, bland annat i revideringen av kursplanerna från vårterminen 2019. Lärosätet tar också upp olika teorier, till exempel receptionsteori. Successivt under svenskurserna fördjupas kunskaperna om litterära och språkliga analysmetoder, liksom olika sociolingvistiska metoder. Lärandeaktiviteter kan vara basgruppsarbeten och seminarier där man behandlar vetenskapliga artiklar med angivande av använd frågeställning, metod, teoretiska utgångspunkter och resultat. Det kan exempelvis gälla

samtalsanalys, metoder för attitydforskning och skrivetnografi. Examination kan till exempel ske genom skriftliga analyser, hemtentamen eller muntlig och skriftlig presentation av tematiskt arbete. Att lärosätet genomgående i självvärderingen ger exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationsformer anser bedömaregruppen pekar på ett medvetet arbete.

Självvärderingen och intervjuerna visar att skrivande inkluderas på ett medvetet sätt under hela utbildningen och blir en förberedelse inför det självständiga arbetet. Det finns alltså en tydlig progressionstanke som leder fram till de självständiga arbetena där studenten förväntas koppla samman vetenskaplig grund med beprövad erfarenhet. Samma tanke är tydlig i UVK-kurserna, där studenterna bland annat läser vetenskapliga artiklar för att stärka sin kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa metoder. Bedömaregruppen anser att studenterna genom den tydliga progressionstanken har goda möjligheter att förbereda sig för att skriva det självständiga arbetet. Trots lärosätets medvetna arbete visar majoriteten av de självständiga arbetena att studenterna har svårt att visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori och kvantitativa och kvalitativa metoder. Bristerna kan vara att teorier är vagt och kortfattat beskrivna, att metodval ibland är så bristfälligt motiverade och beskrivna att innehållet blir svårt att uppfatta, eller att analysmetoder saknas. Däremot visar de flesta självständiga arbeten att studenten har kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Bedömaregruppen noterar att den beprövade erfarenheten även berörs i lärandemål i kursen S2 där studenten i form av ett tematiskt arbete ska "kritiskt diskutera relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för lärarprofessionen". Detta tematiska arbete presenteras vid examination, både muntligt och skriftligt.

Bedömaregruppen anser att lärosätet säkerställer att målet nås, genom det systematiska arbetet om vetenskapsteori och forskningsmetoder under utbildningens gång samt de varierade formerna av lärandeaktiviteter och examination. Bedömningen gäller dock med viss reservation för de konstaterade bristerna i de självständiga arbetena. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att lägga mer fokus på teori- och metoddelarna av utbildningen och ställa tydliga krav på dessa i de självständiga arbetena.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Bedömaregruppen anser utifrån självvärderingen att lärosätet arbetar medvetet för att uppfylla examensmålet. Det finns dock brister i hur man säkerställer att studenterna får fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat.

Mellan de olika kurserna finns en tydlig progression, och redan i den första kursen ska studenterna i en uppgift systematisera och reflektera över sina egna erfarenheter. Erfarenheter från VFU:n och kontakter med övningskolorna relateras till relevanta begrepp och till forskning. Det visar studenten bland annat i examination i form av en lektionsanalys av en observerad svensklektion på

partnerskolan. I analysen ska erfarenheter systematiseras och knyts till didaktiska och ämnesdidaktiska begrepp. Studenten ska även reflektera över sina erfarenheter och relatera dem till bland annat språksyn och ämnessyn. Kraven och fördjupningen ökar successivt och realiserar sig bland annat i den forskningsöversikt som skrivs i det självständiga arbetet på grundnivå. Den innebär koppling till yrkesverksamheten genom att handledare på övningsskolan involveras i ämnesvalet. Forskningsöversikten kräver systematik och reflektion, enligt bedömargruppen. Det andra självständiga arbetet anknyter till ämnet för forskningsöversikten, vilket ger fördjupning och progression. Båda arbetena skrivs inom det ämnesdidaktiska området och bidrar till att studenterna utvecklar kunskaper i ämne och ämnesdidaktik. Bedömargruppen vill särskilt framhålla den tydliga progressionstanken som har potential att ge studenterna en stabil grund att stå på. En ytterligare fördjupning av denna tanke kan dock vara motiverad eftersom majoriteten av de självständiga arbetena visar brister i uppfyllelsen av delar av detta mål. Bristerna kan gälla att resultatredovisning och analys är vaga eller saknar djup, tydlighet och systematik. Det kan också handla om att reflektionen över andras forskningsresultat är begränsad genom att studenten endast refererar till lite forskning. Ytterligare exempel är att resultatkapitlet och framför allt diskussionskapitlet uppvisar brister i förmågan att tillvarata och systematisera undersökningens resultat. För att säkerställa måluppfyllelse av fördjupad förmåga rekommenderar bedömargruppen att utbildningen i ännu högre grad fokuserar på förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för det är främst där som bristerna finns i de självständiga arbetena.

De självständiga arbetena behandlar ofta aktuella ämnesval med förutsättningar att bidra till yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen i svenskämnet, vilket medför att den delen av målet säkerställs enligt bedömargruppen. Vissa arbeten behandlar tämligen nya områden som skapar intresse.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Av självvärderingen och intervjuerna framgår att utformningen av utbildningen ger studenten goda möjligheter att nå förmåga att undervisa i svenska. Eftersom kursernas ämnesstudier, ämnesdidaktik med metodik och UVK är integrerade finns många möjligheter till måluppfyllelse. Varierade lärandeaktiviteter ger studenterna tillfällen att dels tillägna sig didaktisk kunskap, dels utveckla egna förmågor i till exempel skrivande, retorik och responsgivning. Elevers skrivande och språkutveckling behandlas i flera kurser och relateras till sociolingvistisk forskning och heterogena undervisningspraktiker, alltså ämnesdidaktiska områden som är viktiga för utbildningen, enligt bedömargruppen. Också de litteraturvetenskapliga studierna kopplas till metodiska och didaktiska frågor, till exempel texters användning i en skola med språklig och kulturell mångfald. Under den högskoleförlagda delen av studierna behandlar man genomgående olika moment utifrån det dubbla perspektivet att dels ge studenterna egen kunskap, dels ge ämnesdidaktiska och metodiska perspektiv på hur momenten kan omsättas i konkret undervisning. Examinationen kan bestå i att göra en muntlig presentation av en analys, att skriftligt visa sin förmåga att ge respons på elevens talande och skrivande, eller att göra en skriftlig elevtextanalys. Det gäller alltså moment som studenten måste kunna hantera i sin undervisning.

Examination och bedömning av studentens VFU utgår från ett ramverk som VFU-lärare, handledare och student analyserar och tolkar gemensamt för att säkerställa en rättssäker examination. I slutet av varje VFU-period genomförs trepartssamtal mellan VFU-lärare, handledare och student, där studenten får reflektera över, motivera och analysera sin undervisning samt redogöra för hur den är förankrad i teorier och ämnesdidaktiska överväganden. Bedömningen sker utifrån en tregradig skala. I de för gymnasieskolan specifika kurserna S7 och S8 fördjupas kunskaperna om och i literacy, och användningen av digitala verktyg behandlas. Likaså fördjupas de didaktiska kunskaperna i att använda äldre texter i undervisningen.

Lärosätet redogör för lärandemål och examination samt ger ingående, konkreta och övertygande exempel, varav några anges ovan. Därigenom anser bedömargruppen att man säkerställer både att de områden som målet berör ingår i utbildningen och att de genomförs på ett sådant sätt att studenten kan nå den förväntade förmågan. Bedömargruppen framhåller som ett gott exempel den genomgående tanken att ämneskunskaper och ämnesdidaktik integreras, med successiv fördjupning under utbildningens gång.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Bedömargruppen menar att lärosätet genom exempel och gediget förankrade resonemang visar hur studenterna får förutsättningar att utveckla och fördjupa de förmågor som målet innefattar. De lärandemål som framgår i självvärderingen visar en successiv fördjupning som är relevant för detta mål. Flera av kurserna förutsätter att studenten kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning, både i svenska språket och i litteraturvetenskap. Lärandeaktiviteter kan till exempel vara föreläsning och workshop. Undervisning i heterogena grupper behandlas i flera kurser, och bland annat ska studenten kunna "ge förslag på hur den fortsatta undervisningen kan utformas för att stödja elevens långsiktiga språkutveckling" och "kunna föreslå former för långsiktig dokumentation av elevers språkutveckling". I utbildningen ingår även en kurs i specialpedagogik.

Olika typer av examination kräver till exempel att studenten kan konkretisera kurs- och ämnesplaner med utgångspunkt i relevant ämnesdidaktisk teori, kan göra elevtextanalys och kan använda både formativ och summativ bedömning i sin undervisning. Utifrån VFU-erfarenheter examineras studenten även på sociala och språkliga mönsters betydelse för heterogena undervisningspraktiker. Under VFU-perioder bedöms studenten exempelvis utifrån hur dennes arbetsformer och undervisningsmetoder har anpassats för den specifika elevgruppen, och under den sista VFU-kursen ska studenten ha fokus på elevers olika sätt att lära. Studenten ska också kunna utveckla flerstämmiga läromiljöer. De lärandeaktiviteter och typer av examination som beskrivs är enligt bedömargruppen goda exempel på hur utbildningen kan förbereda studenten på att utöva läraryrket och möta den individuella eleven.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det*

pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.

Exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationsformer tydliggör hur lärosätet säkerställer målpuppfyllelsen, enligt bedömargruppen. Svenskämnet i sig berör målet på olika sätt, enligt självvärderingen, vilket också lärandemålen i svenska vid lärosätet visar. Som exempel på områden nämns språkutveckling, språklig variation, skönlitteratur och kulturanalys, vilka kräver att studenterna gör bedömningar och tar ställning. Som utvecklingsområde anges att detta ska förtydligas i lärandemålen i vissa av kursplanerna, där det hittills inte tydligt framgått. Samhällliga och etiska aspekter berörs, och kan till exempel omfatta hållbar utveckling om studenten väljer detta perspektiv framför jämställdhet eller andra värdegrundsfrågor. Dessa aspekter berörs även i temaarbete som aktualiserar och kräver bedömning vid exempelvis val av texter, granskning av läromedel och värderingar i en språkligt och kulturellt heterogen skola. Lärosätet anger ett lärandemål som rör värderingsförmåga och förhållningssätt, och som sedan antagningen 2019 har förtydligats med att den aktuella uppgiften ska kopplas till barns rättigheter och mänskliga rättigheter. Dock utgick studenterna redan från höstterminen 2018 från barnkonventionen.

Lärosätet ger exempel på examination, och studenterna ska bland annat kritiskt granska och värdera läromedel utifrån kanonbildning och språknormering. Det utifrån frågeställningar som vems språk och vems texter används och är normerande i skolan? Ett annat exempel på examination tas från UVK där studenterna med utgångspunkt i barnkonventionen ska skriva en text som fungerar som förberedelse för det självständiga arbetet.

Enligt bedömargruppens bedömning arbetar lärosätet på ett genomtänkt sätt med uppfyllelsen av målet, och har en tydlig strävan efter att ytterligare utveckla arbetet med de områden som det omfattar.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

I självvärderingen berörs jämställdhetsperspektivet på ett mer övergripande plan, och man redogör främst för kurser inom UVK. Av intervjuerna framgick dock att perspektivet behandlas i flera olika moment i utbildningen i svenska och litteraturvetenskap, där olika teorier ska omsättas i studentens ställningstaganden. Jämställdhetsperspektivet är synligt i vissa kursplaner, där genusteori nämns explicit. Även i VFU ingår jämställdhetsperspektivet, där det synliggörs i lärandemål för VFU. Enligt intervjuerna har studenter underkänts på grund av brister i jämställdhetsrelaterade lärandemål. Intervjuerna klargjorde även att olika inslag inom ämnesdidaktiken och UVK ger studenten redskap för att hantera jämställdhetsfrågor i undervisningen. Bedömargruppens uppfattning är sammanfattningsvis att jämställdhetsperspektivet behandlas på ett medvetet sätt inom svenskämnet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I självvärderingen redogörs för ett väl utvecklat system för uppföljning, och rutiner för kvalitetsutveckling och återkoppling på lärarutbildningen, vilket också omfattar svenskämnet. Utbildningens kvalitet följs bland annat upp i dialog med fakultetsstyrelsen, och återkopplingen är överlag systematiserad i ett nytt kvalitetssäkringssystem. Lärosätet gör kursvärderingar som följs av muntliga diskussioner där studenterna kan framföra sina synpunkter på kursen. Därefter skriver den kursansvariga en kursrapport som sedan skickas till studentgruppen och även kommuniceras till nästa års studenter. I självvärderingen anger lärosätet att alumnverksamheten är ett utvecklingsområde, vilket man identifierade genom kvalitetssäkringssystemet. Varje år har nämnden för ämneslärarprogrammet ett uppföljningsmöte med fokus på lämpliga åtgärder i kvalitetsutvecklingssyfte, och där både lärare och studenter och representanter för skolor i regionen medverkar. Nämnden för ämneslärarprogrammet beslutar bland annat om att revidera kursplaner. Nämndens arbete inkluderar alltså bland annat studenter och arbetslivsföreträdare, och det är ett exempel på hur man återkopplar utvärderingsresultat till berörda intressenter.

Under intervjuerna framkom det att kursvärderingar av svenskämnet görs skriftligen "på plats" i samband med examination och därefter följs upp i samtal. Studenternas studieresultat följs också upp via systemet Early Alert. Av intervjuerna framgick även att återkopplingen successivt förbättrats under de senaste åren, och att man nu har större fokus på återkoppling till exempelvis studenterna. Bedömarens intryck är alltså att uppföljningen i svenskämnet är systematisk och att åtgärder vidtas om behov konstateras.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Statistik över genomströmning och prestationsgrad analyseras av programnämnden. Genomströmningen har också undersökts mer ingående, vilket resulterat i rapporter om ämneslärarprogrammets respektive inriktningar. Där konstateras att de flesta avbrotten sker i samband med den första VFU-kursen, och att studenter med låga gymnasiebetyg avbryter sin utbildning i högre utsträckning än de med höga betyg. Lärosätet har satt in olika slags förebyggande insatser, bland annat utifrån dessa analyser, för att minska antalet avhopp. Exempelvis kan lärandeaktiviteter i olika kurser i svenska fungera förebyggande och stödjande eftersom moment först behandlas i basgrupper och workshoppar. Sedan redovisas de muntligt, individuellt eller i grupp, och examineras till sist i en individuell skriftlig tentamen. Bedömarens grupp anser att studenten, exempelvis via olika lärandeaktiviteter, får möjligheter att förbereda sig inför den individuella examinationen och därmed öka sannolikheten att nå godkänt betyg.

Det digitala systemet Early Alert identifierar studenter som inte klarat vissa tentamina i svenska. Dessa studenter kontaktas och kallas till samtal om studierna. Eventuellt gör lärosätet upp en plan för studentens fortsatta arbete, och stöd sätts in vid behov. Lärarna samarbetar och den ämnesansvariga har överblick över studenterna inom svenskämnet. Äldre lärarstudenter i svenska finns även som stöd för studenterna under de första terminerna på utbildningen. Dessutom kan studenterna få stöd av den universitetsgemensamma Skrivverkstaden.

Bedömarens grupp anser att lärosätet arbetar systematiskt med uppföljning och kvalitetsutveckling, exempelvis genom att analysera genomströmning och prestationer. Vid behov sätter lärosätet åtgärder för att stödja studenter att genomföra sina studier. Dock saknar bedömarens grupp till stor del

uppgifter om hur svenskämnet specifikt hanterar detta område, vilket medför att åtgärder och analyser som är särskilt riktade till svensklärarutbildningen kan ses som ett utvecklingsområde.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

I självvärderingen redogörs för ett antal olika sätt för studenterna att påverka sin utbildning. Studenterna är representerade i alla beslutande och beredande organ, till exempel fakultetens styrelse, nämnden för ämneslärarprogrammet och en kursplanesamordningsgrupp. Självvärderingen innehåller övergripande beskrivningar, men under intervjuerna gavs mer specifik information om svenskämnet. Kursvärderingar genomförs, och de följs av muntliga diskussioner där studenter kan framföra sina synpunkter på kursen. Därefter skriver den kursansvariga en kursrapport som sedan skickas till studentgruppen och även kommuniceras till nästa års studenter. Dessutom ordnas så kallade temperaturtagningar under kursens gång, då studenterna kan påverka utbildningen, och det kan de även göra via ett studentforum som är kopplat till ämneslärarprogrammet. Denna form av formativ kursvärdering är enligt bedömargruppen ett gott exempel på studenters inflytande över utbildningens innehåll och genomförande.

Ett problem som framkommer i underlaget är den begränsade lärarledda tiden; fyra timmar i veckan är inte ovanligt. Eftersom kontaktytan är begränsad är det svårt för lärosätet att öka engagemanget. I underlaget framhålls dock att klimatet inom lärarutbildningen är positivt och att det är lätt att kontakta lärare eller prefekt. Detta sammantaget tyder på att studenterna har goda möjligheter att bidra till utveckling av utbildningen, men bedömargruppen uppmuntrar lärosätet att arbeta för att öka engagemanget hos studenterna.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan inte sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet redogör i självvärderingen för hur samverkan och arbetsliv uppmärksammas under lärarutbildningen generellt, vilket även inbegriper utbildningen i svenska. För just svenskämnet finns det olika sätt att samverka med exempelvis övningsskolor och verksamma svensklärare. Studenterna vid lärosätet har nästan hela sin VFU på samma skola, vilket enligt intervjupersonerna innebär många fördelar. Exempelvis menar lärosätet att studenterna får en djupare inblick i och förståelse för en skolas verksamhet, och de kommer snabbt in i verksamheten. På studenters begäran ingår dock numera fyra dagar på en annan skola, för att de ska få inblick också i andra skolors verksamhet. Det finns också möjlighet att byta skola om problem skulle uppstå.

Bedömargruppen menar att VFU-placeringen på en och samma skola förvisso kan ha många fördelar men att detta upplägg också kan begränsa studentens möjligheter att förbereda sig för skolors mycket olika förutsättningar och skiftande verksamhet. Bedömargruppens uppfattning är

ändå att svenskämnets utformning vid lärosätet bör ge studenten god beredskap i att undervisa i heterogena klassrum och möta förändringar i samhället, i synnerhet sådana som är kopplade till språkliga perspektiv på lärande. Redan i den första kursen behandlas språkutveckling, och i kommande kurser fördjupas studenternas kunskaper om hur de i sin undervisning kan möta elevers olika språkliga utvecklingsbehov. I dagens heterogena skola är det helt nödvändigt att lärare har sådan kompetens, enligt bedömargruppen. Samverkan med externa aktörer, till exempel bibliotek och teater, berörs inte i underlaget. Om sådan samverkan inte finns betraktar bedömargruppen det som ett utvecklingsområde.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

De personalmässiga förutsättningarna vid lärosätet bedöms vara goda. De flesta lärarna är disputerade och tillsvidareanställda, och kompetens finns i både svenska och litteraturvetenskap. Även den ämnesdidaktiska kompetensen bedöms vara god. Många disputerade och odisputerade lärare är involverade i VFU, och de flesta lärarna har relevant yrkesexamen.

Lärosätet arbetar medvetet med att utveckla utbildningsmiljön, och till exempel kommer engelska att inkluderas. Forskarmeriterade lärare deltar i utbildningen, vilket ger möjligheter att knyta samman forskning och professionsutbildning. Vidare bidrar forskarskola och forskningsprogram till att studenterna har tillgång till aktuell forskning.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Utformningen av svenskämnets kurser ger en tydlig progression med successiv fördjupning, och krav ställs på att uppgifter knyts till relevanta teoretiska perspektiv, vilket ger god förberedelse inför skrivandet av det självständiga arbetet. Bedömargruppen anser att studenterna får möjligheter att uppnå de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen och ser positivt på den genomgående tanken att ämneskunskaper och ämnesdidaktik integreras och fördjupas successivt under utbildningens gång.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Lärosätet arbetar systematiskt med vetenskapsteori och forskningsmetoder under utbildningens gång, och man använder olika former av lärandeaktiviteter och examination. Bedömningen görs dock med viss reservation på grund av brister i en del av de självständiga arbetena. De två självständiga arbetena på grundnivå respektive avancerad nivå anknyter till varandra, vilket ger möjligheter till fördjupning, men trots det finns brister i en del av de självständiga arbetena när det gäller bland annat tydlighet, systematik och reflektion. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att fokusera mer på teori- och metodelarna av utbildningen och ställa tydliga krav på dessa i de självständiga arbetena.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls delvis. Bedömggruppen anser att lärosätet i självvärderingen visar att man arbetar medvetet för att uppfylla examensmålet. Det finns dock brister i hur man säkerställer fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Den tydliga progressionstanken har potential att ge studenterna en stabil grund att stå på. Men för att säkerställa måluppfyllelse av fördjupad förmåga rekommenderar bedömggruppen lärosätet att i ännu högre grad fokusera på förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för det är främst där som bristerna finns i de självständiga arbetena.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. I utbildningen vävs ämne och ämnesdidaktik samman, och olika slags lärandeaktiviteter ger studenterna tillfällen att tillägna sig didaktisk kunskap, inklusive metodik. Lärosätet ställer krav på att studenterna kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning samt koppla den till ämnesdidaktisk teori.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Studenterna förbereds för en skola med språklig och kulturell mångfald, vilket bedömggruppen anser är viktiga ämnesdidaktiska områden för att studenterna ska kunna stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Lärosätet visar att man arbetar på ett genomtänkt sätt med uppfyllelsen av målet och strävar tydligt efter att ytterligare utveckla arbetet med de områden som det omfattar. Exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationsformer tydliggör hur lärosätet säkerställer måluppfyllelsen. Svenskämnet i sig berör målet på olika sätt, vilket också lärandemålen i svenska vid lärosätet visar, och de kräver att studenter gör bedömningar och tar ställning. Samhälleliga och etiska aspekter berörs, där till exempel hållbar utveckling kan behandlas om studenten väljer detta perspektiv framför jämställdhet eller andra värdegrundsfrågor.

Jämställdhetsperspektivet beaktas och behandlas i både svenska och litteraturvetenskap, och det ger studenten redskap att hantera jämställdhetsfrågor i undervisningen. Bedömggruppen noterar att perspektivet synliggörs även i lärandemål för VFU.

Utbildningen följs dels upp på övergripande nivå, dels i svenskämnet där man bland annat har skriftliga "på plats-utvärderingar" med efterföljande samtal. För de studenter som får svårigheter vidtas adekvata åtgärder. Bedömggruppen gör bedömningen att uppföljning, åtgärder och återkoppling sker systematiskt.

I svenskämnet har studenten möjligheter att påverka utbildningen, bland annat under kursens gång, men svårigheter finns att engagera studenter. Ett skäl som framkommer är den begränsade undervisningstiden, ofta fyra timmar per vecka. Eftersom kontaktytan är begränsad är det svårt för lärosätet att öka engagemanget

Utöver redogörelsen för arbetsliv och samverkan i UVK-delen visar självvärderingen att man inom svenskämnet samverkar med övningskolor och verksamma lärare. Nästan all VFU görs på samma

skola, vilket har många fördelar, men bedömggruppen vill också påtala nackdelarna i och med att studenterna inte får erfarenhet från olika skolors verksamhet och skiftande förutsättningar. Bedömggruppens uppfattning är ändå att svenskämnets utformning vid lärosätet bör ge studenten god beredskap i att undervisa i heterogena klassrum och möta förändringar i samhället, i synnerhet sådana som är kopplade till språkliga perspektiv på lärande. Samverkan sker inte med det omgivande samhället i övrigt, med externa aktörer såsom bibliotek och teater.

Från: [Gunilla Löfström](#)
Till: [utvitsy](#)
Kopia: [Maria Nyman](#)
Ärende: 411-00377-18
Datum: den 15 januari 2020 14:56:47
Bilagor: [Mau Bild 7-9.docx](#)

Hej,

Malmö universitet lämnar härmed svar på yttrande på delning för ämnet bild, inriktning 7-9. Bifogas.

Vi kommer inte att lämna svar på yttrandena för idrott (7-9 och gy), matematik (7-9 och gy), samhällskunskap (7-9 och gy), svenska (7-9 och gy) och utbildningsvetenskaplig kärna.

Med vänlig hälsning

Gunilla

Utbildningsledare

Malmö universitet